

Силабус курсу Заповідна справа

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

Освітньо-наукова програма «Географія»

Кількість кредитів – 4

Рік підготовки, семестр – 3 рік, 6 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: Згідно розкладу

Консультації: Згідно розкладу

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

Кандидат географічних наук, доцент Новицька Світлана Романівна

Контактна
інформація

ekosvit76@ukr.net ; (0352)-43-61-54

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Заповідна справа» належить до вибірових дисциплін професійної підготовки, метою якої є формування системи знань про історичну ретроспективу, наукові підходи і принципи організації заповідної справи; вміння проведення функціонально-просторового аналізу наявних категорій заповідання, заповідної та екологічної мереж; навичок розробки науково-дослідних завдань з виявлення перспективних для заповідання об'єктів, проведення оцінки їх ролі і значимості на етапі сталого суспільного розвитку.

Зміст дисципліни «Заповідна справа» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців з географії, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

п/п	Теми	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ.	Знати:
1	З історії заповідної справи	- основні етапи розвитку заповідної справи в Україні та світі;
2	Предмет заповідної справи	- вклад наукових товариств, громадських організацій, вчених у розбудову заповідної мережі;
3	Міжнародні, національні та регіональні програми збереження природи	- заповідна справа як навчальна дисципліна і науковий напрям; - наукові засади заповідної справи. Напрямки наукових досліджень; - значимість та роль природно-заповідних об'єктів у природних регіонах; - законодавчу базу розвитку заповідної справи в Україні; - міжнародну програму "Людина і біосфера";

		<ul style="list-style-type: none"> - міжнародні природоохоронні конвенції та угоди; - всеєвропейську стратегію збереження ландшафтного і біотичного різноманіття. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати природні ландшафти, їх компоненти, заповідні мережі, екомережі як об'єкт вивчення ЗС., - орієнтуватися в ботанічній, екологічній, естетичній, ресурсознавчій та соціально-екологічній значимості ПЗТ та критеріях їх оцінювання; - аналізувати Загальнодержавну програму формування національної екомережі.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ФУНКЦІОНАЛЬНО – ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ ЗАПОВІДНОЇ І ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖ УКРАЇНИ		Знати:
4	Біосферні заповідники.	<ul style="list-style-type: none"> - – положення про біосферний заповідник, резерват; - положення про природний заповідник України; - завдання заповідників; - науково-дослідну роботу; - положення про НПП і РЛП. Концепція розвитку національних парків в Україні; - положення про заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища; - положення про ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, парки пам'ятки садово-паркового мистецтва як рукотворні заповідні об'єкти багатофункціонального значення; - динаміку формування та структуру основних категорій ПЗФ України, своєї області; - національну і регіональні природоохоронні системи; - організаційно-наукових досліджень у природних заповідниках і національних природних парках; - екологічну освіту і еколого-виховну діяльність, культурно-просвітницьку роботу. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризувати особливості природи Поліського, "Медобори", Ялтинського природних, Асканія-Нова, Карпатського біосферних заповідників; - аналізувати Літопис природи та його структуру; - здійснювати типологію НПП за ступенем рекреаційного навантаження; - характеризувати особливості природи Шацького, "Синевір", "Кременецькі гори", Азово-Сиваського НПП; - типологізувати заказники та пам'ятки природи в залежності від характеру, мети організації та необхідного режиму охорони.
5	Природні заповідники.	
6	Національні природні парки	
7	Регіональні ландшафтні парки.	
8	Заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища	
9	Штучно створені заповідні об'єкти: ботанічні сади, дендрологічні і зоологічні парки, парки – пам'ятки садово-паркового мистецтва	
10	Заповідна та екологічна мережі України, своєї області	
11	Наукові дослідження на територіях і об'єктах ПЗФ	
12	Напрями, форми і методи природоохоронного просвітництва на територіях і об'єктах ПЗФ	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 6	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
СК 2.	Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.
СК 10.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Р 01.	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.
Р 08.	Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер.
Р 09.	Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.
Р 010.	Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

Літературні джерела

1. Заповідна справа в Україні / Ред. Гродзинський М.Д. Київ, 200, 306 с.
2. Мовчан Я.І., Ю.Р. Шеляг-Сосонко, С.Ю. Попович. Розбудова екомережі України. К.: Зелений світ, 1999, 127 с.
3. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа: Навчальний посібник. К.: Арістей, 2007, 480 с.
4. Сівак В.К., Солодкий В.Д. Заповідна справа. – Чернівці: Зелена Буковина, 2001, 231 с.
5. Совгіра С.В. Заповідники і заповідна справа. Навчальний посібник-практикум. Умань, 2011, 111 с.
6. Царик Л.П. Природні заповідні території: Навчальний посібник. Видання 2-ге доповнене і перероблене. Тернопіль, 2001, 78 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час письмових робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) усне опитування, тести, завдання	24
Модуль 2 (теми 4-9) усне опитування, тести, завдання	56
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (теми 1-9)	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для проміжного контролю
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE